

For
information
in English:
see page 7

PensioenUpdate

is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Avery Dennison Juni 2018

stichting pensioenfonds **Avery Dennison**

Komt u ook op onze jaarvergadering?

Op maandag 3 september a.s. is de jaarvergadering van het fonds. Als (ex-) deelnemer of gepensioneerde krijgt u dan een verdere toelichting op de resultaten en het beleid. U bent van harte welkom!

Aanvang:
16.00 uur

Locatie:
Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Het gedetailleerde jaarverslag met jaarrekening kunt u hier downloaden:
www.pensioenfondsaverydennison.nl

Van de voorzitter

Voor u ligt een nieuwe editie van onze jaarlijkse pensioenkrant. Net als in vorige jaren doen we hierin onder meer verslag van het afgelopen jaar. Ons pensioenfonds staat er ten opzichte van veel andere pensioenfondsen goed voor. De beleidsdekkingsgraad van eind december 2017 (115,7%) was bijna tien procent hoger dan die van het gemiddelde pensioenfonds in Nederland. Per 1 januari 2018 heeft het fonds de pensioenen ook gedeeltelijk kunnen indexeren.

Toch liggen er nog genoeg uitdagende taken. Het bestuur heeft in 2017 een fiduciair manager aangesteld. Zijn taak behelst onder meer: advies over de implementatie van het strategisch beleggingsbeleid en beheerzaken, zoals selectie van beleggingsfondsen en monitoring. **Met de fiduciair manager nemen we dit jaar het gehele beleggingsbeleid opnieuw onder de loep.**

Voorafgaand aan het selectietraject voor de fiduciair manager heeft het bestuur de zogeheten investment beliefs herijkt, waarbij onder andere een grotere voorkeur voor passief beleggen is uitgesproken ('passief, tenzij'). Dit houdt in dat de vermogensbeheerders minder risico's mogen nemen. **Om de juiste keuzes te maken, voert het pensioenfonds nu ook een zogeheten ALM-studie uit.** Meer over deze ontwikkelingen leest u op pagina 7 van deze Pensioen Update.

Ook kunt u in deze pensioenkrant lezen over de verhoging van de pensioenleeftijd naar 68 jaar per 1 januari van dit jaar.

Het streven van het bestuur van het pensioenfonds naar de efficiënte uitvoering van een betaalbare pensioenregeling loopt door al deze projecten als een rode draad heen. Het bestuur zet onder alle projecten gezamenlijk de schouders en zoekt steeds naar verbetering.

Wilt u hierover meer weten? Kom dan naar onze jaarvergadering in september. Voor nu wens ik u een fijne zomer toe!

Huib van Gijn,
Voorzitter pensioenfonds ■

Jaarverslag 2017

Elk jaar moet Pensioenfonds Avery Dennison, net als andere pensioenfonds, de balans opmaken: hoe staat het pensioenvermogen ervoor, en is er voldoende geld voor de uit te keren pensioenen? Ook andere belangrijke gegevens worden dan vastgesteld, zoals het rendement op de beleggingen. Dit alles staat beschreven in het jaarverslag. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste zaken.

Dekkingsgraad

In 2016 eindigden we het jaar met een (maand)dekkingsgraad van 111,8%. Eind 2017 was deze dekkingsgraad gestegen naar 118,4%. **Eind 2017 was de beleidsdekkingsgraad 115,7% (2016: 107,9%)**. De beleidsdekkingsgraad is van belang voor het beleid van het fonds, bijvoorbeeld voor het indexatiebeleid. Zie hiervoor verder onder het kopje Financieel Toetsingskader.

Rendementen

Het verslagjaar 2017 is een goed beleggingsjaar voor het pensioenfonds geweest. De totale portefeuille behaalde een rendement van 4,4% (2016: 11,6%). De benchmark liet een rendement zien van 3,1% (2016: 10,9%).

Het pensioenfonds heeft haar vermogen ondergebracht in (institutionele) beleggingsfondsen. Zowel de aandelenfondsen als het onroerendgoedfonds behaalde een forse outperformance ten opzichte van de benchmark. De per saldo in 2017 gestegen rente leidde tot negatieve rendementen in de vastrentende waardenfondsen, met uitzondering van het bedrijfsobligatiefonds.

In de onderstaande tabel is te zien wat de verschillende beleggingsfondsen aan bruto rendement hebben opgeleverd. Voor vastrentende waarden is in bovenstaande tabel alleen het totaalrendement opgenomen. De reden hiervoor is dat er in december 2017 een omvangrijke wijziging heeft plaatsgevonden, waarbij Robeco-fondsen zijn verkocht en NNIP-fondsen zijn aangekocht.

2017	Rendement	Benchmark
Totale vastrentende waarden portefeuille	-/- 4,7%	-/- 3,2%
Wereldwijd aandelen (Russell)	20,2%	17,0%
Aandelen opkomende landen (Robeco)	22,6%	20,6%
Onroerend goed (Robeco)	10,4%	7,2%
Commodities (Credit Suisse)	-/-0,1%	-/-0,4%
Totale portefeuille	4,4%	3,1%

Pensioenvermogen

Het positieve beleggingsrendement in 2017 had gevolgen voor het pensioenvermogen van het pensioenfonds. Dit vermogen bestaat uit afgedragen premies, de waardeontwikkeling van de beleggingen en de beleggingsopbrengsten en is nodig om op den duur de pensioenuitkeringen te kunnen betalen.

Eind 2016 bedroeg de waarde van de beleggingsportefeuille circa 349,8 miljoen euro. Eind 2017 was dit 362,1 miljoen euro: een toename van circa 12,3 miljoen euro.

De pensioenverplichtingen daalden in 2017 van circa 314 miljoen euro naar circa 306 miljoen euro. De belangrijkste oorzaak was de gestegen marktrente (zie hieronder).

Stijgende rente

Tijdens het verslagjaar is de rekenrente waar het pensioenfonds mee rekt, gestegen: van 1,4% (eind 2016) naar 1,5% (eind 2017). De rekenrente is de rente waartegen de pensioenfondsen hun verplichtingen moeten waarderen. Bij een hogere rente hoeven we volgens de verplichte rekenregels minder geld opzij te zetten om de opgebouwde pensioenen te kunnen uitbetalen. Waarom? Simpel gezegd omdat we er bij een hogere rente vanuit mogen gaan dat we op de ingelegde pensioenpremie meer rendement zullen behalen.

Financieel resultaat 2017

Naast de beleggingsresultaten, de hoogte van de rekenrente en de premies zijn er nog andere zaken die de hoogte van het financieel resultaat van het fonds beïnvloeden. Denk hierbij aan de pensioenopbouw, de pensioenuitkeringen, de indexatie en uitvoeringskosten. In totaal behaalde het pensioenfonds in 2017 een positief resultaat van ongeveer 19,5 miljoen euro (2016: 11,3 miljoen euro).

Financieel Toetsingskader

Sinds 1 januari 2015 geldt een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK) voor pensioenfonds. Hierin staan de rekenregels voor pensioenfonds. Zo moeten pensioenfonds werken met een beleidsdekkingsgraad, met als doel om minder afhankelijk te worden van dagkoersen.

Dit betekent dat het pensioenfonds sinds 1 januari 2015 een 'actuele' dekkingsgraad en een 'beleidsdekkingsgraad' berekent. De actuele dekkingsgraad wordt berekend op basis van de cijfers van de huidige maand. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend op basis van een 12-maands gemiddelde. Daarbij gaat het om het gemiddelde van de 12 voorafgaande dekkingsgraden.

Wat betekent het FTK nu concreet voor ons pensioenfonds? Een toelichting:

- Pensioenfonds mogen pas bij een beleidsdekkingsgraad van 110% of meer toeslagen verlenen. Daarnaast moet de hoogte van de toeslagverlening toekomstbestendig zijn: een toeslag mag in een jaar alleen worden verleend als dezelfde toeslag naar verwachting langjarig kan worden toegekend. Ons pensioenfonds houdt ook nog met andere zaken rekening, zoals de ontwikkeling van de rente. Er wordt gekeken naar de beleidsdekkingsgraad aan het einde van het derde kwartaal in het voorafgaande jaar.

De beleidsdekkingsgraad per 31 oktober 2017 bedroeg 114,4%. Op basis hiervan heeft het bestuur per 1 januari 2018 gedeeltelijke toeslagen toegekend. De toegekende toeslag voor de actieve deelnemers is 0,79%. De toegekende toeslag voor de gepensioneerden en gewezen deelnemers is 0,47%.

- Pensioenfonds moeten een herstelplan indienen als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het Vereist Eigen Vermogen. In het herstelplan laat het fonds zien welke maatregelen het treft om binnen 10 jaar weer op het Vereist Eigen Vermogen te komen.

Ons pensioenfonds moest per 31 maart 2015 een herstelplan indienen bij De Nederlandsche Bank.

- Volgens de nieuwe wetgeving zal het pensioenfonds jaarlijks een nieuw herstelplan opstellen, zolang er een tekort is. Daarbij wordt steeds weer uitgegaan van de maximale hersteltermijn van 10 jaar. Dit is dus een 'voortschrijdend' herstelplan.

Ons pensioenfonds heeft sinds 2015 ieder jaar het herstelplan geactualiseerd. Ook per 1 januari 2018.

- Het fonds kan ieder kwartaaleinde de beleidsdekkingsgraad toetsen aan het Vereist Eigen Vermogen om te bekijken of er nog steeds een tekort is.

Op 31 maart 2018 had het fonds een beleidsdekkingsgraad van 117,2% en een Vereist Eigen Vermogen van 115,6%. Het fonds is nu officieel uit herstel. Als deze situatie voorlopig zo blijft, hoeft er per 1 januari 2019 geen aangepast herstelplan te worden ingediend. ■

Verhoging pensioenrichtleeftijd: 68 jaar

We worden gemiddeld steeds ouder en daardoor moeten we langer doorwerken. Om die reden verhoogt de Nederlandse overheid stapsgewijs de leeftijd voor de Algemene Ouderdomswet (AOW).

Daarnaast is de fiscale pensioenleeftijd per 1 januari 2018 gestegen van 67 naar 68 jaar. Avery Dennison heeft de pensioen-ingangleeftijd in de pensioenregeling aangepast naar 68 jaar.

Dit betekent dat wij er voor uw pensioenopbouw (het bedrag dat jaarlijks voor uw pensioen opzij wordt gezet) van uitgaan dat u op uw 68^e met pensioen gaat. Deze aanpassing geldt voor iedereen die bij ons pensioenfonds ouderdomspensioen opbouwt en nog niet met pensioen is gegaan. De aanpassing geldt ook voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers.

Hoe gaat dit in zijn werk?

We herrekenen het pensioen met een ingangleeftijd van 67 jaar (het pensioen dat u tot en met 31 december 2017 heeft opgebouwd) naar het pensioen dat ingaat op 68 jaar.

U raakt dus geen pensioen kwijt. Uw pensioenuitkering wordt zelfs hoger: omdat uw pensioenuitkering een jaar later ingaat, hoeven we namelijk een jaar minder uit te keren.

Wat betekent de nieuwe pensioeningangleeftijd voor u?

Wij begrijpen dat u graag wilt weten wat deze nieuwe pensioeningangleeftijd voor u persoonlijk betekent. In het eerste kwartaal van 2018 hebben wij de wijziging in onze administratie verwerkt. U heeft inmiddels een brief ontvangen met uw oude en nieuwe pensioenbedragen. ■

Algemene verordening gegevensbescherming

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de gehele Europese Unie (EU). Door de AVG krijgen mensen meer mogelijkheden om voor zichzelf op te komen bij de verwerking van hun gegevens door organisaties.

Stichting Pensioenfonds Avery Dennison gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. Bij het verwerken van uw persoonsgegevens houden wij ons aan de privacywetgeving. We hebben een privacyverklaring opgesteld waarin we uitleggen welke persoonsgegevens wij verwerken en hoe wij met uw persoonsgegevens omgaan.

Verwerken persoonsgegevens

Een persoonsgegeven is een gegeven aan de hand waarvan een persoon kan worden geïdentificeerd. Wij verwerken uw persoonsgegevens zodat wij invulling kunnen geven aan de op ons rustende (wettelijke) verplichting om uw pensioen goed te regelen.

Om de dienstverlening goed te kunnen uitvoeren, verwerken wij uw persoonsgegevens voor bijvoorbeeld de volgende doelen:

- Het zorgvuldig en juist berekenen van de hoogte van de pensioenaanspraken
- Het berekenen en innen van de premies
- Het tijdig en correct informeren van de deelnemers
- Het correct uitbetalen van uw pensioenuitkering

Persoonsgegevens worden door het pensioenfonds niet verstrekt aan derden, tenzij daartoe een wettelijke verplichting bestaat of u het pensioenfonds daartoe schriftelijk toestemming verleent. Het pensioenfonds kan persoonsgegevens

verstrekken aan bijvoorbeeld de Stichting Pensioenregister en de belastingdienst. In het geval van samenwerking met externe partijen, waarbij sprake is van uitwisseling van persoonsgegevens, maakt het pensioenfonds afspraken over de eisen waaraan de gegevensuitwisseling moet voldoen.

Bewaren van persoonsgegevens

Uw persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor ze zijn verzameld of waarvoor ze worden verwerkt. Sommige gegevens bewaren wij voor een langere periode omdat de wet ons daartoe verplicht.

Beveiliging van persoonsgegevens

Het pensioenfonds beveiligt persoonsgegevens op een passende wijze tegen diefstal, verlies of ander onrechtmatig gebruik. Zo hebben wij afspraken gemaakt met Achmea Pensioenservices over de beveiliging van uw persoonsgegevens. Als pensioenadministrateur verwerkt Achmea Pensioenservices namelijk uw persoonsgegevens namens het pensioenfonds.

Welke rechten heeft u?

U kunt bij het pensioenfonds opvragen welke gegevens er over u zijn verzameld. U ontvangt dan een overzicht van deze gegevens. Ziet u dat de gegevens niet juist zijn? Of ontbreekt er informatie? Dan kunt u vragen om correctie of aanvulling. Daarnaast kunt u het pensioenfonds bijvoorbeeld vragen om uw gegevens te verwijderen wanneer u van mening bent dat deze onterecht (nog) in de administratie opgenomen zijn. Of om een klacht over de verwerking van uw persoonsgegevens in te dienen. ■

Voor meer informatie over de gegevensverwerking en uw rechten verwijzen we u naar onze uitvoerige privacyverklaring.

www.pensioenfondsaveverydennison.nl

‘Ik draag graag weer een steentje bij aan het pensioenfonds’

Bestuurslid Jan Splinter

Na een eerdere periode als bestuurslid is Jan Splinter afgelopen oktober opnieuw toegetreden tot het bestuur van het Pensioenfonds Avery Dennison. Hij volgt Frank Veltkamp op namens de werkgever: “Ik draag graag weer m’n steentje bij aan het pensioenfonds.”

Jan is payroll-manager Nederland, een functie die hij al 19 jaar met veel plezier vervult. Zijn sterke financiële achtergrond komt hem goed van pas in zijn werk: “Het heeft me altijd geholpen om makkelijk te communiceren met de afdelingen Finance en HR, waar ik veel contacten mee heb.” Maar zijn expertise heeft ook raakvlakken met het pensioenbestuurswerk. “Ik vind pensioen een hele belangrijke arbeidsvoorwaarde. Alleen om die reden al is het interessante materie.”

Ook zijn persoonlijke interesse was een drijfveer om ‘ja’ te zeggen toen hij gevraagd werd Frank op te volgen: “Pensioen is je inkomen na je werkzame leven. Mijn vader is 84 en geniet al flink wat jaartjes pensioen. Ik weet dus hoe belangrijk het is dat de pensioenpot goed gevuld is én blijft!” Zijn eerdere ervaring als bestuurslid, van 2003 tot 2008, woog eveneens mee. “Destijds speelde de migratie van eindloonregeling naar middelloonregeling. Erg interessant. Nu is één van de knelpunten het betaalbaar houden van de pensioenregeling. We willen een goede regeling, maar wel eentje die betaalbaar blijft.”

Veel strenger

De huidige eisen aan bestuursleden zijn veel strenger dan twaalf jaar geleden, merkt Jan. “Je moet nu al voor je aanstelling een pensioenopleiding volgen, in plaats van erna. Zo heb ik vorig jaar juni Pensioenbestuurder niveau A gedaan. Dit jaar doe ik

nog een of twee vervolgcursussen en ik lees veel. Het is belangrijk je kennis te blijven ontwikkelen. Verder gaat het om constant kritisch meeluisteren, meedenken en proberen door te denken naar de toekomst: wat kunnen de gevolgen zijn van een beslissing? Dat maakt dit werk zo boeiend.”

Jan zit ook in de communicatiecommissie, die de informatievoorziening naar de werknemers en deelnemers verzorgt conform de wettelijke eisen. Ook zat hij bij de werkgroep AVG, die zaken rondom de nieuwe Europese privacywetgeving regelt. “Ook hier zag ik raakvlakken met mijn normale werk. Inmiddels hebben we een keurig register opgebouwd inzake de verwerking van persoonsgegevens. Overigens is het Pensioenfonds daarin altijd al transparant. Logisch, want we doen het maar met één doel: het registreren van de pensioenrechten en verplichtingen.”

‘Ik weet hoe belangrijk het is dat de pensioenpot goed gevuld is én blijft!’

Zelf heeft Jan nog tien werkbare jaren voor de boeg. “Ik hoop dan ook nog jarenlang mee te mogen besturen aan de Avery Pensioenregeling. Toekomstige plannen van de regering gaan ongetwijfeld weer veel extra werk met zich meebrengen, maar niets daarvan is nog concreet. Ik kijk uit naar de hobbels die we dan moeten nemen.” ■

Zó beleggen wij veilig uw pensioengeld

Wie geld belegt, neemt een financieel risico. Immers: geen risico, geen rendement. Maar door verstandig te beleggen, kan dat risico gespreid worden. Zo wordt het risico kleiner, met behoud van rendement – want dat is het doel natuurlijk. Hoe ons pensioenfonds dat doet, vertellen Frank Steeman (voorzitter van de beleggingsadviescommissie) en onafhankelijk beleggingsadviseur Gwen van Tongeren.

Als het om beleggen gaat, heeft de beleggingsadviescommissie een belangrijke rol: zoals de naam al aangeeft, adviseert zij het bestuur voor alles wat met beleggen te maken heeft. Frank is onlangs opnieuw gekozen als voorzitter. Frank is een zwaargewicht op dit gebied: de toetsing (zwaarste categorie!) die hij door De Nederlandsche Bank heeft gehad, heeft hij met vlag en wimpel doorstaan. De commissie vergadert vier keer per jaar. Wanneer nodig zijn er korte extra vergaderingen, meestal acht keer per jaar.

“Het is een bewogen jaar geweest voor de beleggingsadviescommissie”, blikt Frank terug. “We hebben namelijk de structuur gewijzigd. Zo hebben we een fiduciair beheerder (FB) aangesteld: NN Investment Partners. Dit is een derde partij die ons helpt bij het uitvoeren van een aantal beleggingstaken, zoals het selecteren en monitoren van de fondsen waarin we beleggen. Ook helpen zij ons met de hele regelgeving. Dat is nodig, want de eisen daaromtrent zijn veel zwaarder geworden.”

“Volgens De Nederlandsche Bank (DNB) moeten we de beleggingscyclus volgen”, vult Gwen aan. “Dat begint met de eigen doelstellingen bepalen en een beleggingsbeleid opstellen dat daarbij past. Dat moet je vervolgens vertalen naar een beleggingsplan. De FB helpt daarbij. Zij monitoren, meten continu hoe het op alle vlakken gaat en schrijven ten slotte rapportages.” Frank: “De FB doet ook de actieve handelingen voor ons, zoals het inleggen van geld. Echter: ook al is de dagelijkse uitvoering van beleggingen uitbesteed, het bestuur van het pensioenfonds blijft eindverantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.”

Tegenwicht

Voor Gwen is haar rol als onafhankelijk beleggingsadviseur veranderd met de komst van de FB. “Eerst adviseerde ik de beleggingscommissie, nu doet de FB dit. Ik ben er nu voor de countervailing power. Ofwel: het tegenwicht bieden aan de argumenten van de FB. Mijn rol is om kritisch te kijken naar hun voorstellen en deze niet klakkeloos over te nemen. Zo kijk ik of de adviezen passen bij het fonds, en bij de beleggingsbeginselen. Ik kijk daarnaar vanuit mijn eigen kennis, en vanuit mijn ervaring bij andere pensioenfondsen.” Frank: “Gwen vult de beleggingsadviescommissie aan.”

Eén van de beleggingsbeginselen van ons pensioenfonds is te proberen het beleggen eenvoudig te houden. Frank: “Dat betekent bijvoorbeeld dat we niet in hele ingewikkelde beleggingen stappen, dus waar de geldstromen niet zichtbaar zijn.” Gwen: “En waar risico’s gelopen worden die het pensioenfonds niet wil. Het rendement en het risico moeten in balans zijn. Zo beleggen we in verschillende categorieën om de risico’s te spreiden. We leggen niet alle eieren in één mandje.”

NN IP helpt bij het kijken naar de risico’s die het fonds loopt. Gwen: “Als er één aspect strenger is geworden de afgelopen jaren, dan is dat wel het beheer van de risico’s, ofwel risicomanagement. Natuurlijk keken we daar altijd al naar, maar de regelgeving vereist dat we dit nu op een nog hoger niveau doen. Beter, gestructureerder en aantoonbaar, dus ook gedocumenteerd.”

Een belangrijk aspect bij de keuze van de beleggingsfondsen is Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Frank: “Dat vereist deze tijd, maar is niet eenvoudig. Dat we niet beleggen in cluster-munitie is logisch en een wettelijke vereiste. Maar er is meer. Het liefst beleggen we in goed geleide ondernemingen die goed zijn voor de mensen en de aarde, duurzame ondernemingen dus. Maar daar zijn vele gradaties in. Grote pensioenfondsen kunnen

*‘We beleggen gespreid;
leggen niet alle eieren in
één mandje.’*

hierin hun eigen beleid maken en direct uitvoeren. Wij, als kleiner fonds, zijn bij de uitvoering echter afhankelijk van wat de grote beleggers ons aanbieden. Dat maakt MVB beleggen moeilijker, maar we proberen dit steeds beter te doen.”

Nog een belangrijke factor: de kosten die het fonds maakt. Frank: “Die moeten zo laag mogelijk zijn, ook waar het de beloningen voor de beleggers betreft.” Gwen: “En uiteraard streven we altijd naar een zo hoog mogelijk rendement. Tegenwoordig kan dit prima samengaan met duurzaam en verantwoord beleggen.”

Passief beleggen

Het afgelopen jaar heeft het pensioenfonds de koerswijzing doorgevoerd van actief naar passief beleggen. Bij actief beleggen probeer je op de lange duur een beter rendement te behalen dan de markt die je volgt. Bij passief beleggen volg je het gemiddelde rendement van de markt. Frank: “Het actieve beheer is de duurste variant. En omdat het twijfelachtig is of ‘actief’ echt werkt, heeft het fonds besloten om de beleggings-overtuiging te veranderen naar passief.” Gwen: “Beetje bij beetje wordt dit nu geïmplementeerd, maar het vraagt veel aandacht.”

Belangrijk is te bedenken dat het meeste extra rendement wordt gemaakt door de keuzes van het fonds en niet door de keuzes van de beleggers. En dat pakt goed uit. Gwen: “Door de keuzes die het pensioenfonds op advies van de commissie heeft

gemaakt, heeft het fonds het goed gedaan de afgelopen periode. De dekkingsgraad is behoorlijk gestegen, van 107,9% naar 115,7%. Heel goed, ook in vergelijking met andere pensioenfonds.”

Voor de toekomst liggen er nog de nodige uitdagingen, die het uiterste van de beleggingsadviescommissie en het bestuur vragen. Gwen: “Elke drie tot vijf jaar moeten we de beleggingscyclus opnieuw doorlopen. Eerst hadden we de selectie en het aanstellen van de FB. Nu lopen we de fondsen langs en vervangen ze waar nodig door passieve fondsen. De nieuwe cyclus is nu alweer gestart: met de ALM-studie. We zijn kortom nooit klaar. En door de hogere eisen van DNB moeten we bij elke stap weer meer doen.”

De ALM-studie (Asset Liability Management studie) helpt bij het beoordelen van het beleid dat door het pensioenfonds gevoerd wordt: in hoeverre kan er een toeslag op de pensioenen worden verleend, met het beleid dat gevoerd wordt? En natuurlijk willen we de kans op tekorten beperken. Gwen: “Beleggen is risico lopen, maar dan wel zo weloverwogen mogelijk en niet ten koste van alles.” Frank: beleggen heeft niets te maken met gokken, zoals in het casino.”

Meer weten? Lees de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen op de website.

Kijk op: www.pensioenfondsaverydennison.nl/downloads. ■

Our pension fund is doing well

Our pension fund is doing well. At the end of December 2017 our fund reported a coverage ratio of 115.7% (2016: 107.9%) – almost 10% higher than the ratio of other pension funds. As of January 1, 2018, the fund has also been able to partially index the pensions.

Investment returns

The positive investment return in 2017 had consequences for the pension assets of the pension fund. This capital consists of paid premiums, the value development of the investments and investment income and is necessary in order to be able to pay future pension benefits. At year-end 2016, the value of the investment portfolio was approximately 349.8 million euros. At the end of 2017, this was 362.1 million euros: an increase of approximately 12.3 million euros. The pension liabilities decreased in 2017 from approximately 314 million euros to approximately 306 million euros.

Challenges

Nevertheless, enough challenging tasks still remain. The board appointed a fiduciary manager in 2017. This manager supports the pension fund across the entire scope. This includes advice

on the implementation of the strategic investment policy and management issues, such as the selection of investment funds and monitoring. **Together with the fiduciary manager, we will review the entire investment policy in 2018.**

From active to passive

The board has reassessed its so-called investment beliefs. A greater preference for passive investing was articulated ('passive, unless'). The current portfolio mainly consists of actively managed investment funds. The change to passively managed assets means that asset managers have less room for risky investments.

ALM study

To make the right investment choices, the pension fund is now also conducting a so-called ALM study. This Asset Liability Management study helps to assess the risks run by the pension fund: to what extent can a supplement to pensions be granted, with the investment policy being implemented? And of course we want to limit the chance of deficits.

The detailed annual report with annual accounts can be downloaded here: www.pensioenfondsaverydennison.nl ■

Diversiteitsbeleid

Uit een onderzoek onder de 100 grootste pensioenfondsen in Nederland blijkt dat de besturen voornamelijk bestaan uit mannen tussen de 50 en de 65 jaar, die gemiddeld zes jaar bestuurslid zijn. De besturen hebben volgens de onderzoekers daarmee een samenstelling die vergelijkbaar is met de besturen van (inter)nationale ondernemingen. Maatregelen die er op gericht zijn om de diversiteit binnen de besturen van vennootschappen te vergroten, zoals het hanteren van quota, zouden in beginsel dus ook op pensioenfondsbesturen kunnen worden toegepast.

Alhoewel de Nederlandse wetgeving zelf een dergelijke quotaregeling voor pensioenfondsbesturen niet kent, trad per 1 juli 2014 wel een vergelijkbare maatregel in werking volgens het 'pas toe of leg uit' beginsel. In de Code Pensioenfondsen (verder: Code) is in de normen 67 en 68 voorgeschreven dat in het bestuur en het verantwoordingsorgaan ten minste één man en één vrouw zijn opgenomen, alsmede ten minste één lid boven en één lid onder de 40 jaar.

Het pensioenfonds heeft deze regel niet toegepast. Het bestuur streeft diversiteit binnen de fondsorganen na, omdat het belangrijk is dat de populatie van deelnemers en gepensioneerden adequaat is gerepresenteerd. Het is zeer wenselijk dat het bestuur en het verantwoordingsorgaan in staat zijn om op verschillende manieren naar hetzelfde vraagstuk te kijken (het voorkomen van een tunnelvisie). Diversiteit kan daaraan een bijdrage leveren.

In de visie van het bestuur kunnen wijzigingen in het bestuur echter niet afgedwongen worden door het opleggen van quota zoals aangegeven in de Code Pensioenfondsen. Dit vindt het bestuur niet passend voor een pensioenfonds. Er is ook sprake van verkiezingen, waarbij de uitkomst niet gebonden is aan een bepaalde mate van diversiteit. Voor het realiseren van diversiteit in het bestuur en het verantwoordingsorgaan is het met name van belang dat iedere potentiële kandidaat zich daarin thuis kan voelen. Wilt u meer hierover weten? Neem dan contact op met onze voorzitter Huib van Gijn. Zijn telefoonnummer is (085) 000 20 22. ■

Website Pensioenfondsen

Meer informatie over uw pensioenregeling vindt u op:
www.pensioenfondsaverydennison.nl

Colofon

Meer informatie?

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website:
www.pensioenfondsaverydennison.nl
U kunt vanaf de website alle documenten van het fonds die voor u relevant zijn, rechtstreeks downloaden.

Helpdesk pensioenfonds

Heeft u vragen die u liever persoonlijk stelt, belt u dan naar de helpdesk van het pensioenfonds.

U kunt de helpdesk bellen op werkdagen van 8.00 tot 18.00 uur. Het telefoonnummer is: (013) 462 35 74.

U kunt ook schrijven naar:
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Postbus 90170
5000 LM Tilburg

Uw vraag per e-mail stellen is eveneens mogelijk:
pensioenfondsaverydennison@achmea.nl

stichting pensioenfonds **Avery Dennison**

Redactie Pensioenkrant
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Disclaimer

Deze pensioenkrant is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Desondanks is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onvolledig of onjuist is. De Stichting Pensioenfonds Avery Dennison aanvaardt hiervoor geen enkele aansprakelijkheid.

This pension journal has been written with utmost care. However, it is possible that published information is incomplete or incorrect. The Stichting Pensioenfonds Avery Dennison does not accept any liability for this.

